

Bramborákem za záchranu Šumavy

Horská krajina, lesy, ledovcová jezera, rašeliniště, horské louky - to vše je Šumava. Je to nejstarší pohoří střední Evropy. Její část v Národním parku je ponechána samovolnému přírodnímu procesu, takže tu najdete divoký les i spoustu zvířat, včetně ohrožených druhů, jako jsou například vlci, ryši, losi a tetřevi. Bylo úžasné vidět tuto oblast, opravdu nezapomenutelný zážitek. Už podruhé jsme sem přijeli s Kuchařkami bez domova vařit na Koncert pro šumavskou divočinu, který spolupřepořádá Hnutí DUHA.

Letošní koncert, už čtvrtý v pořadí, se konal 18. a 19. září v Horní Vltavici. Jeho cílem je upozornit na důležitost šumavské divočiny a její ochrany. Na podzim se totiž bude v parlamentu projednávat zákon, který určí budoucí podobu Národního parku Šumava, včetně jeho velikosti a míry ochrany. Koncertu předcházela exkurze do divočiny, kde se zájemci mohli podívat, jak se les vyvíjí, když do něj lidé nezasahují.

Polévka z našeho kotlíku zásobovala lidi energií do pozdních večerních hodin.

Naše „paní ředitelka Lexa“, jako každý rok, absolvuje tento pochod za záchranu přírodních krás Šumavy. Matthias, Helenka, Nikol a moje maličkost dorážíme o něco později a chystáme se uspokojit chuťové buňky organizátorů, účinkujících v doprovodných večerních programech, návštěvníků a účastníků pochodu.

Snad již každoročně a úspěšně děláme především bramboráky, pomazánky na topinky a polévky – bramborovou, z červené čočky a po ránu samozřejmě česnekovou.

Celý víkend je pracovně náročný, ale zároveň taky odpočinkový. Koncerty, táborák a spaní ve stanu, v krásné přírodě, je opravdovým zážitkem a relaxací od ruchu velkoměsta, jako je Praha.

Tak takhle naložení jsme vyráželi do boje za záchranu Šumavy.

Texty složily, slova napsaly Ceceka a Dalmaťnek, Zuzka a Helča

Hledáme řešení, která by umožnila změnu

Eliška Černá spoluzakládala ostravskou Akční skupinu s lidmi bez domova - ASLIDO. Tahle drobná mladá žena pracuje v akademické sféře (na Fakultě sociálních studií ostravské univerzity), bojuje za práva lidí bez domova i dokáže citlivě naslouchat lidem v nouzi a podpořit je. V Aslidu se účastní akční skupiny Kruhu naděje i skupiny Ženy. Zajímá se o radikální sociální práci v teorii i praxi a podílela se na několika divadlech utlačovaných, jejichž představení jste mohli vidět i v Praze. V následujícím rozhovoru se zamýšlí nad principy práce s lidmi bez domova a jejich aktivismem.

Co vás v Aslidu vedlo k tomu, že jste začali spolupracovat s Jako doma?

Ke spolupráci s Jako doma nás přivedla sympatie k tomu, jak uchopujete téma bezdomovectví. Měli jsme za to, že v mnoha věcech se setkáváme a máme je nastavené podobně, hlavně partnerská spolupráce s lidmi bez domova, vytváření alternativy stávajícím sociálním službám a kritická sociální práce.

V čem jsou naše organizace rozdílné a co naopak mají společného?

Jako rozdílné vnímám zaměření Jako doma čistě na ženy. Jako doma má také velkou zkušenost s psaním grantů a se sociálním podnikáním skrze Kuchařky bez domova. My jsme nakonec zvolili jiný směr. V prosinci bude Aslido jako spolek pozastavovat činnost, přestáváme psát a čerpat granty, zaměříme se jen na podporu skupin a jejich sebeorganizaci.

V hlavě máme také záměr sociálního podnikání, ale to je spíše vize na později, tak ji zatím nebudeme prozrazovat. Jsme zvědaví, jestli se skupiny udrží i bez grantové podpory a podaří se je vtáhnout do větší spolupráce s aktivisty, kteří v Ostravě taktéž bojují za důstojné bydlení.

Co máme stejné, jsem odpovídala v první otázce.

Jako doma chtěla popřát hodně sil a energie do další činnosti, zvláště pak do rozjezdu bistra a komunitního centra. Věřím, že vaše činnost má obrovský smysl, protože pozitivně ovlivňuje pohled na ženy bez domova ze strany veřejnosti a podporuje ženy způsobem, který je především lidský a partnerský.

Jak pracujete s ženami a jak s muži? Je mezi tím rozdíl?

Rozdíl mezi tím je i není. V divadle třeba rozdíly neděláme, všichni společně jsou herci a herečkami v jedné divadelní hře, která kriticky nahlíží podmínky, ve kterých se lidé bez domova nacházejí, a hledá řešení, která by umožnila změnu. Zároveň už poslední rok a půl podporujeme ženskou skupinu, kde zohledňujeme témata specifická pro ženy. Většina žen, které docházejí do skupiny, má děti, nebo mají zkušenost s odebráním dětí, potraty, setkaly se někdy s násilím ve vztahu. Snažíme se vytvářet ženský kruh proto, abychom mohly sdílet naše ženské pohledy na věc. Při ženské skupině funguje navíc dětská skupina, vždy se snažíme zajistit hlídání dětí. V tématech, která jsou stejně palčivá pro muže i ženy, jako například téma bydlení, obě skupiny spolupracují.

Ptala se Živel Eva

Eliška s kolegou během jednoho z představení divadla utlačovaných. Zdroj: ASLIDO

KUCHAŘKY BEZ DOMOVA KONEČNĚ VE VLASTNÍ KUCHYNI

Jako doma v listopadu otevře dlouho očekávané a připravované bistro. Kuchyni s malým posezením a nabídkou dobrých jídel sídlí kousek od Anděla v Brožíkově 6 a bude se jmenovat Jídelna Kuchařek bez domova. Zaměstnání na pracovní poměr tu najdou hned čtyři ženy. Další budou moci pracovat formou brigád na vaření na stánkový prodej a cateringy tak jako dosud.

„Cílem Jídelny Kuchařek bez domova je dát ženám v sociální tísní stabilní práci, nabídnout zdravé, dobré, ale finančně dostupné jídlo, podpořit komunikaci a setkávání se mezi lidmi s domovem i bez domova a tím narušovat stávající předsudky o bezdomovectví a informovat o ženském bezdomovectví,“ říká Lenka Vrbová, která se projektu Kuchařek bez domova a jídelny dlouhodobě věnuje. „Jídelna bude nabízet obědy, pomazánky, polévky, koláče a sendviče. Také čerstvou šťávu dne a marmelády, omáčky nebo sušené výrobky z ovoce a zeleniny, která by se jinak vyhodila,“ vypočítává dobroty, na které se můžete těšit.

Prostor prošel rekonstrukcí a stavebními úpravami a je vymyšlen a vybaven tak, aby se v něm kuchařkám dobře vařilo. Rekonstrukce běží od léta a je poměrně náročná. „Doufáme, že otevřeme na konci listopadu, ale termín je u věcí, které se přestavují a zařizují, vždy nejistý. Chceme udělat velkou otevírací slavnost a dáme včas vědět,“ zve Lenka Vrbová.

Tak se zastavte!

Jitka

Diskutujeme nad zapeklitostmi rekonstrukce prostor.

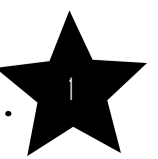
Co je kritická sociální práce?

Kritická sociální práce je proud v sociální práci, který poukazuje na společenské kořeny sociálních problémů a usiluje o jejich odstranění. Chudobu, sociální vyloučení nebo civilizační nemoci nechápe jako selhání jednotlivce, ale jako důsledek společenských nerovností a znevýhodnění jako rasismus nebo sexismus. Usiluje také o spolupráci lidí, kteří sociální služby využívají, a těch, kteří je poskytují.

//Zveme vás na divadelní představení žen bez domova, tentokrát o životě ve městě//

Ženy, které spolupracují s Jako doma, vytvářejí nové divadelní představení. To opět vzniká z jejich pozorování a zážitků z města a jmenuje se Co čumíš?!. Připravte se na scény z ulic a parků, tramvajů nebo dětských hřišť. Představení vzniká ve spolupráci s divadlem Venuše ve Švehlovce a jeho premiéra bude 25. října na festivale sociálních divadel Případ pro sociálku, který právě Venuše organizuje. Režie se ujala Zuzana Burianová, která má řadu zkušeností jak s činohrou, tak i dokumentárním divadlem.

Repríza představení proběhne 15. 11. opět ve Venuši ve Švehlovce (Slavíkova 22, Praha 3, kousek od náměstí Jiřího z Poděbrad).

KUCHAŘKY BEZ DOMOVA NA KONCI SVĚTA

A už je to tady zase. Po delší době jsme ve dnech 26. - 28. srpna s Jako doma opět vyrazili na naše oblíbené místo, v Horní Dubové Hoře, které jsme si překřtili na Konec světa. Je to místo, kam se jezdíme zregenerovat od městského ruchu. Tentokrát jsme vyjeli, abychom probrali podrobnosti kolem naší nové jídelny a komunitního centra pro ženy. Víkend proběhl v dobré náladě, uvařili jsme si dobrotu, prodiskutovali důležité podrobnosti. Někteří si vyšli na procházku po okolí nebo vyjeli na koních. K večeru jsme si opékali špekáčky na zahradě na grilu. Zahráli jsme si společenské hry, ale hlavně jsme odpočívali a užívali si ticha lesa. V neděli jsme se jako vždy chystali na návrat do Prahy, kam se nám z tohoto kouzelného místa vůbec nechtělo.

Živel Eva

O podobách jídelny a komunitního centra jsme diskutovali na čerstvém vzduchu na zahradě.

ANKETA

Komunitní centrum pro ženy

Protože Jako doma pracuje na vzniku komunitního centra pro ženy, oslovily jsme pár žen, jak by podle nich takové centrum mělo vypadat. Ptaly jsme se:

1. Stály byste o čistě ženské komunitní centrum?
2. Kdy by tam mělo být otevřeno?
3. Co by tam nemělo chybět, co vás baví?

Anička, 50 let

- 1 Ano.
- 2 Celý den.
- 3 Společenské hry, baví mě sporty, tak třeba pinčes.

Zuzka, 54 let

- 1 Ano, proč ne.
- 2 Celý den. Ostatní denní centra jsou otevřena taky průběžně, s malými přestávkami, během celého dne. Třeba 8.00 – 20.00 hodin nebo 7.00- 19.00.
- 3 Televize, knihovna, kurzy vaření, šití, rady a pomoc od sociálního pracovníka.

Michala, 38 let

- 1 Ano.
- 2 Odpolední hodiny.
- 3 Televize, internet.

Helena, 67 let, Jarka, 30 let, Oxana, 40 let (odpovídaly společně)

- 1 Ano.
- 2 Od 7.00 hodin po celý den.
- 3 Knihy, televize, sprcha, jídlo, vyprání, osobní hygiena.

Ptaly se Cecek a Dalmatinek

Topenářské rady na zimu

Blíží se zima a my, co nemáme klíče od „vlastního tepla“, bychom se na ni měli řádně připravit. Kromě prochlazení tak můžeme předejít požárům či otravám plynem.

Kamna

určitě si je zkuste pořídit ve sběrných dvo-rech. Za jedny cigára nebo pár pivek budou jistě vaše. Záleží na domluvě.

nezapomeňte správně sestavit komínové trubky, at vám kouř neutíká do místnosti (stromečkovitě na sebe)

kamna postavte na plech a ze strany kamen, která je blízko stěny, nezapomeňte dát hlini-kovou folii – bude odrážet teplo do místnosti

kamna stavte asi 1m od stěn, a ještě o něco dál od hořlavých věcí

Plynová bomba

místnost, kde plynovou bombu používáte, by měla být dobře větratelná

hlídejte hoření, a když jdete spát, bombu vypněte a nejlépe dejte do jiné místnosti nebo ven

barva plamene nesmí být oranžovočervená. Značí to málo kyslíku v místnosti. Plamen by měl být modrozelený. Bez řádného větrání se spálí všechny kyslík a vzniklý oxid uhelnatý vás otráví. Může to skončit smrtí. Pišu to proto, že má nejlepší kamarádka takto na squatu zemřela!

Svíčka

vždy ji postavte na podložku (kámen, talířek)

vždy, když jdete spát, svíčku zhasněte

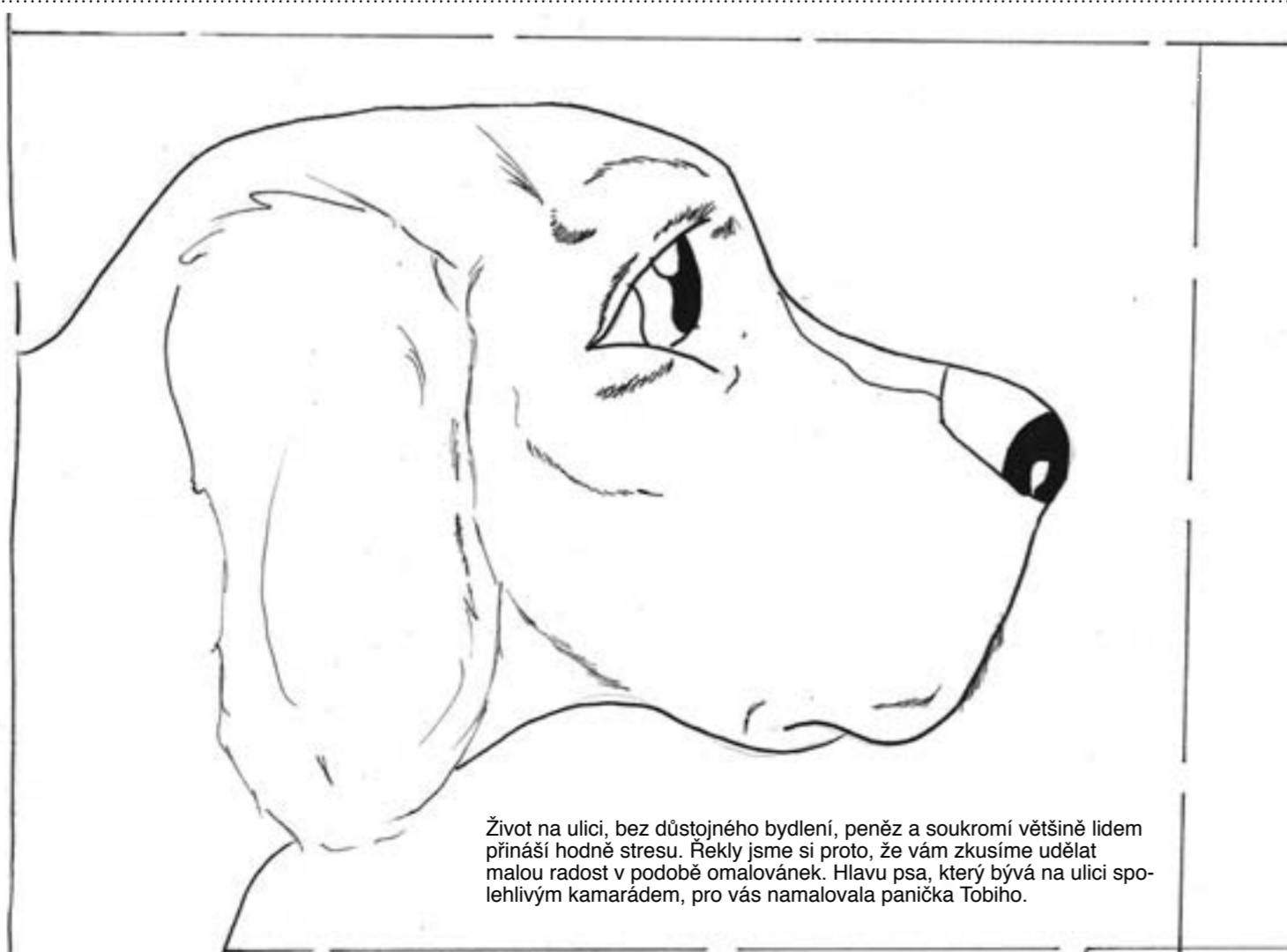
nepoužívejte svíčky vlastní výroby, ze zbytku svíček a koupeneho knotu! Smíchané materiály z různých svíček mohou při hoření reagovat nepředvídatelně a zvyšuje se riziko požáru.

svíčku umístěte co nejdále od papíru a hořlavých věcí

Tolik našich "domovů" již omylem shořelo, že je namístě to znova a znova připomínat!

Zuzka

OMALOVÁNKY PROTI STRESU

Život na ulici, bez důstojného bydlení, peněz a soukromí většinou lidem přináší hodně stresu. Řekly jsme si proto, že vám zkusíme udělat malou radost v podobě omalovánky. Hlavu psa, který byvá na ulici společným kamarádem, pro vás namalovala panička Tobího.

//Babičkovské rady pro zdraví

na podzimní plískanice//

Dýchací cesty a kasel, nastydnutí

Vezměte menší sklenici od okurek a dejte nakrájenou cibuli, cukr, a znova cibuli a cukr, a takto opakujte několikrát za sebou. Místo cukru můžete dát i med. Sklenici dobře uzavřete a nechte dva dny stát. Tuto tekutou medicínu popíjejte. Fakt vám udělá dobře na dýchací cesty.

Úleva od těžkého kaše a i horečky

Ohřejte mléko, zvlášť převařte pivo. Oboje následně smíchejte, oslaďte medem a popíjejte.

Zázvor

I když není zrovna levný, je váhově lehký, a hlavně zdravý. Pít zázvorový čajíček je účinné hned několikrát. Jednak prohřeje, uzdraví při nachlazení, a funguje i jako prevence. Kus čerstvého zázvoru oloupejte, nejmenno nakrájejte nebo nastrojujte, zalijte horkou vodou a nechte louhovat. Můžete přidat citron a med.

Obyčejné jablíčko

Jablka obsahují velké množství vitamínů, minerálů, vlákniny, pomáhají na trávení, snižují krevní tlak, hladinu cholesterolu a krevních tuků. Stačí jedno až dvě denně.

Grapefruit

Dobrá prevence před nachlazením a infekcí.

Šípky

V zimě na keřích změknu a dá se z nich vycucávat šťáva, když jdeš jen tak kolem keře. Čajík ze šípky jistě znáte a bez problému jeho plody najdete na keři i v zimě. Šípky obsahují hodně vitamínu C a v zimě se fakt hodí. Pomáhají při nachlazení, infekcích, parazitóze, i na potenci. Vše preventivně i při problémech.

A rada na závěr: I když je na ulici někdy těžké dodržovat pitný režim, nezapomínejte na něj ani v chladných obdobích. Přicházející větrné a mrazivé počasí taky dost vysušuje.

Eva a Zuzka

ANKETA

Myslíte si, že pejskaři s domovem a bez domova jsou v něčem odlišní? A pokud ano, v čem?

Po článku v předchozím čísle, kde jsem psal o vztahu lidí bez domova se psy, jsme se spolu s paničkou zeptali pejskařů, kteří mají střechu nad hlavou, jak oni vlastně vnímají soužití člověka na ulici se psem. Byli jsme s paničkou mile překvapeni – soužití pejska a člověka dotázaní vnímali pozitivně. Za což jim děkujeme.

Tobi

Žena, 26 let, pes Jeffrey

Myslím si, že ne. Lásku umí rozdávat i lidé, kteří jsou bez domova. I člověk, který bydlí, se může ke svému psímu příteli chovat špatně. Domov proto není rozhodujícím faktorem, zda je o psa postaráno a zda je pes šťastný.

Žena, 50 let, pes Beny

Mezi pejskaři s domovem a bez domova je velký rozdíl: Člověk, když je bez domova a má pejska, tak se snaží o něj starat a dá mu to poslední, co má. Co se týče bydlících, tak je kolikrát evidentně vidět, že jejich mazlíček strádá. Hlavně nemá stravu, jakou by měl mít, natož lásku panička.

Žena, 50 let, pes Jonáš

Někteří lidé bez domova jsou ve stavu, v jakém jsou, ne úplně svou vinou. Ten pes má nakonec k lidem lepší vztah, než my lidé sami k sobě. Všem fandím.

DŘEVO
V
OHNI
PRYSKYŘICÍ
VONÍ,
OHEŇ
SÁLÁ,
K
SOBĚ
VÁBÍ
TAK BLÍZKO,
BLÍZKO JE
CHVÍLE BAREVNÁ
TROJÍ
STRUNY
V
ZÁŘÍ
OHNĚ
SPOLU
ROZMLOUVAJÍ
O ŽIVOTĚ ŽITĚM
A SMRTI, SMRTI TAK NEODBYTNĚ.

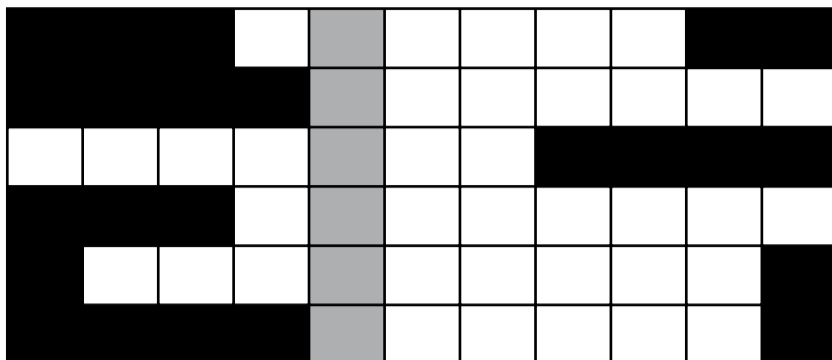
TROJÍ
STRUNY
SPOLU
ROZMLOUVAJÍ
O VĚČNĚ PÍSNÍ,
JENŽ
VZNAŠÍ SE
NA KŘÍDLECH.

PŘICHÁZÍ
CHVÍLE K NASLOUCHÁNÍ,
A KŘÍK
VZLÉTAJÍCÍHO
PTÁKA,
TĚ CHVÍLE
STÁVÁ
SE
SLOVEM
PROTI
TMĚ.
JEN O PÁR STRUN
ONA
PÍSEŇ
ZAVADILA
A SAMA
SEBOU
UNÁŠENA,
PŘEVYSOKO

ZTRACÍ SE.
CHVÍLE
TĚ
BAREVNĚ
SAMETOVĚ
OHNIVÝ
KVĚT
V
ŮŽASU
ZATAJIL
DECH.
TEPRVE
K
RÁNU
CHOULÍ
SE
PŘED
NOCÍ.

Tou nejlepší ochranou, kterou žena může mít, je... /tajenka/ (Elizabeth Cady Stanton)

Elizabeth Cady Stanton (1815 – 1902): americká bojovnice za volební právo žen a zrušení otroctví. Kromě volebního práva prosazovala pro ženy také rodičovská práva, právo na zaměstnání a vlastnictví majetku, na rozvod nebo na plánování rodičovství.

- rozluka manželství
- psychická nemoc, kdy člověka přemůže smutek a beznaděj
- městský dopravní prostředek
- závěrečná zkouška na střední škole
- opuštění jednoho bytu a přesun do jiného
- ostravská organizace, která pracuje s lidmi bez domova

Aktivní skupiny lidí bez domova

O tom, že se v Praze, Ostravě a Brně pravidelně scházejí skupiny lidí bez domova nebo v sociální tísní, už možná víte. O tom, že jsme v Praze diskutovali na „kulatém chodníku“ u Anděla s ministryní Marksovou, také možná víte. Ale máme za sebou zase o něco víc. Chtěla bych se o to s Vámi podělit.

Diskuse na chodníku v Ostravě: úředníci se setkání zalekli

Po setkání na pražském Andělu následovalo podobné setkání v Ostravě. Čeho se týkalo? V dnešní době je mezi zákonodárci i lidmi velmi aktuální téma sociálního bydlení a jeho prosazení do zákona. Protože jsme lidé, kterých se to bezprostředně týká, snažíme se ho ze všech sil podporovat.

A tak jsme se 20. září v Ostravě sešli na Prokešově náměstí před Novou radnicí. Tentokrát byli na Diskusi na chodníku pozvaní koordinátorka sociálního začleňování města Ostravy a zástupce ostravské pobočky Agentury pro sociální začleňování, starosta obce Vítkova a ředitel Svazu měst a obcí.

Akce začala ve 13 hodin setkáním všech skupin na náměstí. To už zdobili uniformovaní i tajní policisté. Ostravská skupina ASLIDO vše pěkně zorganizovala a dorazila, pražská skupina Chceme bydlet! dorazila, brněnské Hnutí za nové bydlení dorazilo. Kdo však nedorazil, byla většina z pozvaných hostů. Jediný, kdo přišel, byl starosta Vítkova.

Na začátku Eliška a Julek (ASLIDO) popsali akci a její smysl, následně se představila každá ze skupinek aktivních lidí bez domova. Poté znovu vystoupila Eliška z Aslida a přečetla e-maily od ostatních hostů, proč se nezúčastní.

Rozhodli se prý tak po zralé úvaze (nejdřív nám totiž účast přislíbili). Báli se, že setkání na ulici není vhodné pro diskusi, báli se, že by to prý nebyla diskuse, ale že by se nám museli zpovídat, báli se, že diskuse s aktivními skupinami lidí bez domova dost nereprezentuje zájmy lidí bez domova. Pro lidi, kteří na setkání přišli, to bylo velké zklamání.

Akce pokračovala dále diskusí zúčastněných. Na konci nás organizátoři vyzvali, abychom na předem přinesené cihly napsali jedním slovem bariéru, která nás dělí od našeho vlastního bydlení, od našeho vlastního klíče, od opravdového domova. Objevilo se třeba „Finance“, „Předsudky“, ale také „Úřady“, „Politici“ nebo „Spekulanti“.

Poté jsme se šli do budovy magistrátu podívat, jestli se nám přece jen nepodaří setkat se s někým zodpovědným. Dál než k sekretářce koordinátorky sociálního začleňování jsme ale nedostali. Ta nás odmítla s koordinátorkou spojit a po delším naléhání před námi dokonce zamkla dveře. A tak jsme aspoň před ně položili své ironické vzkazy s díky za účast. V Ostravě jsme přespalí a druhý den jsme měli tu milou povinnost se setkat s ostravským divadlem žen bez domova, které je taktéž aktivitou Aslida. Setkali jsme se v jejich prostorách, kde nás pohostily kávou, domácími buchtami a štrúdlím. Společně jsme se pobavili o našich aktivitách, zkušenostech a i další společné spolupráci. Setkání bylo moc příjemné.

DALŠÍ AKTIVITY CHCEME BYDLET!

Jak už jsem dříve psala, zákon o sociálním bydlení je v současné době velmi aktuální a aktivní skupiny lidí bez domova se snaží co nejvíce angažovat a promlouvat do jeho přípravy. Nechceme, aby to bylo „o nás bez nás“.

Vystoupili jsme na akci Úřadu vlády a na konferenci o sociálním bydlení, pořádané na konci září v Praze, mluvili jsme s radním Prahy 1 panem Hodkem, který se věnuje především sociální tématice, a v nejbližších dnech nás čeká setkání s radním Prahy 2 panem Lackem, který má zase pod sebou kromě jiného i bytovou politiku. Připojte se k Chceme bydlet!

Jsmo skupina lidí bez domova nebo v sociální tísní, kteří chtějí dát o sobě vědět, měnit veřejné mínění o lidech bez domova, měnit své životy a podílet se na formování podmínek, v nichž žijeme.

Touto cestou vás zveme do našich řad. Setkáváme se pravidelně jednou za 14 dní v Job klubu Prahy 3 v Husitské 74 (blízko noclehárny pro muže od Naděje). Nejbližší autobusová zastávka je Tachovské nám (linky 133, 207 z Florence).

Další setkání případnou na 9. a 23. listopadu. Těšíme se na vás!

//Předvánoční večere pro lidi na ulici//

Zveme vás na další předvánoční večeri, kterou pro vás připraví provozní a Kuchařky bez domova.

Večere se bude konat **4. prosince v pražském Žižkosteletě (Náměstí Barikád 1, Praha 3).**

A vlastně to spíš než večere bude celodenní setkání nad dobrým jídlem - začne totiž už v 10 hodin dopoledne. Akce se připravuje, sledujte proto naše informační kanály nebo se ptejte peer pracovník Jako doma.

Jste žena v sociální tísní a potřebujete poradit nebo si popovídat? Můžete zajít za terénačkami z Jako doma, které si také prošly ulic. Každé úterý od 14:00 do 18:00 na adrese Vinohradská 146, Praha 3. Zvonek Jako doma. Můžete volat na 774 448 138.

VAHA/O /tajenka/

